

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๕๐๒.๒/๕๓๕๔

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๓)

กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๕๙

๒. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. จำนวน ๑๒๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอ เรื่อง ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕) รวมทั้งเป็นไปตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้มีการออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๕๙ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ออกตามความในพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการออกหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนไทยและคนต่างด้าว เพื่อให้ทำงานในเรือประมง

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๘ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เร่งพิจารณาดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองของพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายของประเทศไทยเป็นไปอย่าง

/มีประสิทธิภาพ...

มีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมโดยเร็ว ซึ่งหากกฎหมายดังกล่าวยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็อาจจะพิจารณาดำเนินการตราเป็นพระราชกำหนดได้

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๕๙ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ออกตามความในพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อกำหนดขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการออกหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนไทยและคนต่างด้าวเพื่อให้ทำงานในเรือประมง โดยมีหลักการสำคัญในการออกหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าวเฉพาะกรณีคนต่างด้าวที่รับใบอนุญาตการทำงานคนต่างด้าวเท่านั้น

๒.๒ ปัจจุบันได้รับข้อร้องเรียนจากกลุ่มชาวประมงว่าขาดแคลนแรงงานเพื่อทำงานในเรือประมง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานต่างด้าว โดยที่แรงงานในกลุ่มของแรงงานในภาคประมงไม่สามารถไปขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตการทำงานคนต่างด้าว ตามประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตทำงานและการอนุญาตให้ทำงานตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดไว้ระหว่างวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ ได้ เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่จะสามารถไปขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตการทำงานคนต่างด้าว ตามประกาศดังกล่าวจะต้องมีสถานะเป็นนายจ้างลูกจ้างกันมาก่อน แต่กรณีแรงงานประมงนั้นมิได้มีสถานะดังกล่าวเนื่องจากการจ้างแรงงานต่างด้าวทำงานในเรือประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมายมีโทษหนักตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และไม่รับการยกเว้นให้ไม่ต้องรับโทษตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๓/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ซึ่งใช้เฉพาะแรงงานภาคอื่น ชาวประมงจึงไม่มีการจ้างงานเป็นนายจ้างลูกจ้างมาก่อน และหากแรงงานต่างด้าวไม่มีใบอนุญาตการทำงานคนต่างด้าว ก็ไม่สามารถมาขอรับหนังสือคนประจำเรือเพื่อทำงานในเรือประมง ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๕๙ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ออกตามความในพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้

๒.๓ จากการหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย ศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นควรให้มีการใช้อำนาจตามมาตรา ๘๓ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการใช้อำนาจของอธิบดีกรมประมงในการออกหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าว โดยไม่ต้องรับใบอนุญาตการทำงานคนต่างด้าวมาก่อน โดยหนังสือคนประจำเรือที่ได้ออกให้นี้ถือเป็นหลักฐานการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและใบอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวได้ ทั้งนี้ เฉพาะสำหรับคนต่างด้าวที่ประสงค์จะทำงานในเรือประมง เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมงเป็นการชั่วคราว

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เป็นเรื่องที่ต้องเสนอโดยเร่งด่วน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานเพื่อทำงานในเรือประมง ซึ่งอาจกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

๔. สาระสำคัญข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี (เดิม ๒ ฉบับ) กำหนดให้การออกหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าวนั้นต้องแนบเอกสารหลักฐานใบอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าวมาด้วย แต่การเปิดให้มีการจดทะเบียนและขอรับใบอนุญาตการทำงานคนต่างด้าวของกระทรวงแรงงานครั้งที่ผ่านมามีกรอบคลุมแรงงานในเรือประมง การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานเพื่อทำงานในเรือประมงครั้งนี้จึงเป็นการเสนอใช้อำนาจตามมาตรา ๘๓ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับเดิม และออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับใหม่ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ และแนวทางในการใช้อำนาจของอธิบดีกรมประมงในการออกหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าว โดยคนต่างด้าวไม่จำเป็นต้องได้รับใบอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าวมาก่อน และหนังสือคนประจำเรือที่จะออกให้นี้จะเป็นหลักฐานการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและใบอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ซึ่งเป็นหลักการที่ต่างไปจากเดิม

๔.๒ การดำเนินการตามร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีจะดำเนินการดังนี้

(๑) กำหนดให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมาซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี มาลงทะเบียนและยื่นคำขอหนังสือคนประจำเรือภายในกำหนดหนึ่งเดือน โดยให้มีการจัดทำประวัติ โดยกรมการปกครอง

(๒) กำหนดให้เจ้าของเรือผู้ประสงค์จะให้คนต่างด้าวทำงานในเรือประมงของตน ให้มาแจ้งต่อกรมประมงภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๓) กรมประมงจัดทำบัญชีรายชื่อนายจ้าง เพื่อให้คนต่างด้าวได้เลือกสมัคร โดยจะมีการกำหนดวัน เวลาให้ทั้งนายจ้างและคนต่างด้าวมาเจรจากัน โดยมีพนักงานตรวจแรงงานและผู้ประสานงานด้านภาษามาร่วมตรวจสอบความถูกต้องของสัญญาจ้าง และอาจมีผู้แทนขององค์กรพัฒนาเอกชน หรือผู้แทนองค์กรแรงงานระหว่างประเทศร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ด้วย

๔.๓ กรณีคนต่างด้าวซึ่งได้รับหนังสือคนประจำเรือเป็นคนต่างด้าวซึ่งไม่มีเอกสารหลักฐานแสดงตนที่ครบถ้วน ให้กระทรวงแรงงานเป็นผู้ประสานงานกับประเทศต้นทางเพื่อให้คนต่างด้าวเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สัญชาติโดยเร็ว

๔.๔ กรณีคนต่างด้าวไม่ประสงค์จะทำงานในเรือประมง หรือไม่ผ่านการตรวจสุขภาพ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะดำเนินการส่งคนต่างด้าวผู้นั้นออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่คนต่างด้าวผู้นั้นมีใบอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวอยู่แล้ว

๔.๕ การเปิดให้คนต่างด้าวมาลงทะเบียนและขอหนังสือคนประจำเรือกรณีนี้เป็นมาตรการเฉพาะหน้า เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานเพื่อทำงานในเรือประมงจะมีระยะเวลา ๑ เดือนตามที่กำหนดในร่างประกาศฯ หากเกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานต่างด้าวในเรือประมงอีก เห็นควรใช้มาตรการตามปกติของกระทรวงแรงงานซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในด้านแรงงานในการแก้ไขปัญหาต่อไป

๔.๖ การดำเนินการดังกล่าวมีความจำเป็นต้องให้กระทรวงมหาดไทยขออนุมัติคณะรัฐมนตรี ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ยกเว้นปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองฯ เพื่อมิให้คนต่างด้าวดังกล่าวถูกดำเนินคดีขณะที่เดินทางมาขึ้นทะเบียนและอยู่ระหว่างการขอรับหนังสือคนประจำเรือ เนื่องจากคนต่างด้าวส่วนหนึ่งเข้าเมืองมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๕.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นว่าร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหา การขาดแคลนแรงงานเพื่อทำงานในเรือประมงโดยเร่งด่วนได้ จึงเห็นสมควรเสนอเข้าสู่การพิจารณาของ คณะรัฐมนตรี เพื่ออนุมัติในหลักการต่อไป

๕.๒ การเปิดศูนย์เพื่อจดทะเบียนและออกหนังสือคนประจำเรือสำหรับแรงงานต่างด้าว เพื่อทำงานในเรือประมง ต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมปฏิบัติงานด้วย เห็นควรมอบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมงเป็นหน่วยงานหลัก โดยให้กระทรวงแรงงานโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมการจัดหางาน และกระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครอง และจังหวัดชายทะเล ๒๒ จังหวัดให้การสนับสนุน

๕.๓ เห็นควรให้กระทรวงมหาดไทยขออนุมัติคณะรัฐมนตรีใช้อำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ยกเว้นปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อมิให้คนต่างด้าวดังกล่าวถูกดำเนินคดีขณะที่เดินทางมาขึ้นทะเบียนและอยู่ระหว่างการขอรับหนังสือคนประจำเรือ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมประมง

กองกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๒๙๒๘

โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๒๙๒๘

E-mail: law.fisheries@gmail.com